

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	พัฒนาการของอักษรและอักษรวิธีในเอกสารไทลื้อ	
ชื่อผู้เขียน	นางสาวอภิรดี เตชะศิริวรรณ	
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รศ.เรณู วิชาศิลป์	ประธานกรรมการ
	อ.ดร. นันทริยา สาเอี่ยม	กรรมการ
	ศ.ดร. อุดม รุ่งเรืองศรี	กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาพัฒนาการของอักษรและอักษรวิธีไทลื้อ โดยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการอักษรและอักษรวิธีในกลุ่มอักษรต่าง ๆ เป็นแนวทางในการศึกษาเอกสารที่บันทึกด้วยอักษรและอักษรวิธีไทลื้อแบบเก่า 26 ฉบับ ตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2329-2545 และเอกสารที่บันทึกด้วยอักษรและอักษรวิธีไทลื้อแบบใหม่ 25 ฉบับ ตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2524-2533

จากการศึกษาพบว่าพัฒนาการของอักษรไทลื้อเก่าสามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วงใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ ช่วงที่ 1 (พ.ศ. 2329-2464) รูปแบบอักษรส่วนใหญ่ยังคงมีลักษณะคล้ายคลึงกับอักษรธรรมล้านนา แต่มีรูปแบบอักษรส่วนน้อยที่พัฒนาไปจนสามารถบ่งบอกได้ว่าเป็นอักษรไทลื้อ จากนั้นรูปอักษรแบบล้านนาจึงค่อย ๆ ลดลงไปในช่วงที่ 2 (พ.ศ. 2492-2529) จนกระทั่งพัฒนาเป็นรูปแบบอักษรที่เป็นเอกลักษณ์ของอักษรไทลื้ออย่างแท้จริงในช่วงที่ 3 (พ.ศ. 2532-2545) นอกจากนี้ชาวไทลื้อยังมีรูปอักษรไทลื้อใหม่ ที่ได้รับการปฏิรูปใน พ.ศ. 2495 ซึ่งทำให้มีจำนวนอักษรลดน้อยลง และไม่มีรูปสระประสม รูปแบบสัทฐานตัวอักษรมีทั้งที่คล้ายคลึงกับอักษรไทลื้อเก่า และที่เปลี่ยนแปลงไป ตัวอักษรไทลื้อใหม่นี้ถือได้ว่าไม่มีพัฒนาการ เนื่องจากการบันทึกเอกสารส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากระบบการพิมพ์ ดังนั้นรูปแบบอักษรจึงมีลักษณะค่อนข้างคงที่ จะแตกต่างกันเฉพาะเรื่องขนาดและความกลมมนของรูปอักษรเท่านั้น

สำหรับอักษรวิธีไทลื้อเท่านั้น พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการใช้พยัญชนะต้น สระ การวางตำแหน่งพยัญชนะสะกด การใช้วรรณยุกต์ และการใช้ตัวเลข นอกจากนั้นยังพบว่า มีการสะกดคำในลักษณะสวนทางกับเสียงปกติในภาษาไทลื้อ

ส่วนอักษรวิธีไทลื้อใหม่ไม่มีพัฒนาการเช่นเดียวกับอักษร แต่มีรูปแบบของอักษรวิธี ที่แตกต่างไปจากอักษรวิธีไทลื้อเก่าเกือบสิ้นเชิง คือมีการวางอักษรเรียงไว้บนบรรทัดเดียวกัน ทั้ง พยัญชนะต้น พยัญชนะสะกด สระและวรรณยุกต์ ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นรูปแบบเดียวกับอักษรวิธี ของภาษาตะวันตกส่วนใหญ่ รูปแบบอักษรวิธีไทลื้อใหม่ดังกล่าวนี้ทำให้เอื้อประโยชน์ต่อการพิมพ์ เอกสารไทลื้ออีกด้วย

อนึ่งเนื่องจากอักษรวิธีไทลื้อใหม่บันทึกตามเสียงในภาษาพูด ดังนั้นการสะกดคำใน ลักษณะสวนทางกับเสียงพูดจึงไม่ปรากฏเหมือนกับอักษรวิธีของไทลื้อเก่า แม้ว่าเอกสารไทลื้อใหม่ จะได้เผยแพร่สู่ประชาชนในวงกว้างมากขึ้น แต่ขณะเดียวกันรัฐบาลท้องถิ่นก็ยังผลิตหนังสือที่ บันทึกด้วยอักษรไทลื้อเก่าออกมาด้วยเช่นกัน

จากการศึกษาพัฒนาการอักษรและอักษรวิธีไทลื้อ ตั้งแต่ระบบการเขียนแบบเก่าทั้ง 3 ช่วง มาจนถึงอักษรไทลื้อใหม่ จะเห็นว่าภาษาเขียนของไทลื้อได้เปลี่ยนแปลงไป จนมีลักษณะเฉพาะตัว ที่โดดเด่นต่างไปจากภาษาเขียนของอักษรไทกลุ่มอื่น ๆ

Thesis Title	Development of Tai-Lue Scripts and Orthography	
Author	Miss Apiradee Techasiriwan	
M.A.	Lanna Language and Literature	
Examining Committee	Assoc. Prof. Ranoo Wichasin	Chairman
	Lect. Dr. Nanthariya Sah-Iam	Member
	Prof. Dr. Udom Roongruangsri	Member

ABSTRACT

The objective of this research is to study the development of Tai-Lue scripts and orthography. This research investigated scripts and orthography from two groups of Tai-Lue documents. The first group consisted of 26 Tai-Lue documents written using old style scripts and orthography during the period 2329-2545 Buddhist Era (B.E.) or A.D. 1786-2002. The second consisted of 25 Tai-Lue documents which were written using the newly introduced style of scripts and orthography during the period 2524-2533 B.E. or A.D. 1981-1990.

The study divided old style Tai-Lue scripts into three periods. Scripts from the first period, 2329-2464 B.E. (A.D. 1786-1921), are quite similar to Dhamma-Lanna scripts; however, scripts in a small portion of these documents are sufficiently different to be classified as distinctly Tai-Lue. During the second period, (2492-2529 B.E. or A.D. 1949-1986), the Dhamma-Lanna scripts continued to evolve slowly to the point that in the third period (2535-2545 B.E. or A.D. 1992-2002) the old Tai-Lue scripts had diverged and become a distinctly separate style. In addition, in 2495 B.E. (A.D. 1952) a new Tai-Lue script, a modification of the traditional old Tai-Lue scripts, was introduced. The new Tai-Lue script of 2495 has fewer letters and lacks diphthongs. Some letters are similar to the old alphabet, but other have been radically

modified. Since that time, the new Tai-Lue script has not changed, primarily due to the fact that the new script is used in printing. The only variations in the script are in terms of the size of the fonts and the degree to which lines are rounded.

In terms of orthography, the old Tai-Lue gradually changed in several respects, e.g., the use of some first consonants and vowels, the position of some following consonants, and the use of diacritical marks. In some instances, orthography and spelling were written reversely, comparing with sound change system of Lue. In addition, numbers took new forms.

The new Tai-Lue orthography, which has not developed like its scripts, is dramatically different from the old style. For example, the first consonant, the vowel, the following consonant and the tonal accent mark are printed in the same line, a format which is closer to western printing styles. This facilitates the printing of Tai-Lue documents.

The new Tai-Lue orthography was written following the pronunciation of the spoken language. Therefore, instances of reversed orthography and spelling have not occurred. Although Tai-Lue documents in the new script are now widely distributed, the local government still produces documents printed using the old style Tai-Lue script.

This study of Tai-Lue scripts and orthography through three periods of development and the new Tai-Lue script demonstrates that the Tai-Lue script has diverged to its unique which is distinct from other Tai scripts.